

Mediefrågor m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 14 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006 som rör radio- och tv-frågor samt film- och censurfrågor. Samtliga yrkanden avstyrks.

Då det gäller motioner om public service hänvisar utskottet i några fall till att det ankommer på programföretagen att under innevarande tillståndsperiod själva avgöra hur bestämmelserna i sändningstillstånd och anslagsvillkor ska tolkas. Med anledning av ett yrkande om nordiskt utbyte av tv-sändningar hänvisar utskottet till en rekommendation från Nordiska rådet hösten 2006.

Förslag som syftar till ökade resurser till Filmarkivet i Grängesberg avstyrks med hänvisning till att frågan får prövas i det ordinarie budgetarbetet.

Då det gäller förslag om en översyn av censurlagstiftningen konstaterar utskottet att det i och för sig kan finnas omständigheter som talar för att filmcensuren och Biografbyråns roll borde ses över. Utskottet anser emellertid att det får ankomma på regeringen att noga följa frågan. Utskottet intar samma hållning då det gäller förslag om s.k. barnvagnsbio.

Förslag om lagstadgad åldersmärkning av datorspel avstyrks med hänvisning till att den s.k. PEGI-märkningen tillämpas av datorspelsbranschen.

I betänkandet finns en reservation och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	5
1 Radio- och tv-frågor	5
1.1 Decentraliserad organisation av SVT	5
1.2 Ljudsignal före program med våldsinslag i Sveriges Television	6
1.3 Täckningen för Sveriges Radios sändningar	7
1.4 Sveriges Televisions regionala sändningar	8
1.5 Anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter	9
1.6 Nordiskt utbyte av tv-utbudet	10
2 Filmfrågor	11
2.1 Resurser till Filmarkivet i Grängesberg	11
2.2 Textning av film och teater	13
3 Censurfrågor	14
3.1 Översyn av censurlagstiftningen	14
3.2 Åldersgränser för inköp av datorspel	17
Reservation	19
Anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter, punkt 5 (v)	19
Särskilt yttrande	20
Översyn av censurlagstiftningen, punkt 9 (s, v)	20
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	21
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Radio- och tv-frågor

1. **Decentraliserad organisation av SVT**
Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Kr203 och 2006/07:Kr229.
2. **Ljudsignal före program med våldsinslag i Sveriges Television**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr243 yrkande 2.
3. **Täckningen för Sveriges Radios sändningar**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr257.
4. **Sveriges Televisions regionala sändningar**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr217 yrkande 1.
5. **Anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter**
Riksdagen avslår motion 2006/07:A270 yrkandena 41 och 43.
Reservation (v)
6. **Nordiskt utbyte av tv-utbudet**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr270.

Filmfrågor

7. **Resurser till Filmarkivet i Grängesberg**
Riksdagen avslår motionerna 2006/07:Kr201 och 2006/07:Kr329.
8. **Textning av film och teater**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr301 yrkande 2.

Censurfrågor

9. **Översyn av censurlagstiftningen**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr214 yrkandena 1 och 2.
10. **Åldersgränser för inköp av datorspel**
Riksdagen avslår motion 2006/07:Kr322.

Stockholm den 13 februari 2007

På kulturutskottets vägnar

Siv Holma

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Siv Holma (v), Cecilia Wikström i Uppsala (fp), Cecilia Magnusson (m), Margareta Israelsson (s), Anne Marie Brodén (m), Lars Wegendal (s), Mats Johansson (m), Anders Åkesson (c), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Hans Wallmark (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Dan Kihlström (kd), Olof Lavesson (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Solveig Hellquist (fp) och Esabelle Reshdouni (mp).

Utskottets överväganden

1 Radio- och tv-frågor

Bakgrund

I den tidigare regeringens proposition Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007–2012 föreslogs riktlinjer för radio och TV i allmänhetens tjänst under kommande tillståndsperiod. Bland annat föreslogs att sändningstillstånden för de tre programföretagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) skulle gälla för perioden 2007–2012. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen i propositionen.¹

I budgetpropositionen för 2007 bedömde den nya regeringen att frågan om ett effektivare resursutnyttjande har stor betydelse för hur villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst utformas i framtiden. Mot den bakgrunden samt med hänsyn till pågående omvärldsförändringar ansåg regeringen att den tillståndsperiod som tidigare hade beslutats var för lång. Regeringen föreslog därför att sändningstillstånden för programföretagen ska gälla under tre år, dvs. för perioden 2007–2009. Av propositionen framgår att regeringen under den tiden avser att ta fram ett brett beredningsunderlag inför den efterkommande tillståndsperioden. Riksdagen godkände förslaget.²

1.1 Decentraliserad organisation av SVT

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag som syftar till att en av SVT:s programkanaler ska flyttas från Stockholm. SVT ska enligt ett av sina anslagsvillkor ha en decentraliserad organisation. Programbolaget avgör självt hur villkoret ska uppfyllas. Utskottet är inte berett att föreslå någon ändring av anslagsvillkoret i enlighet med förslagen i motionerna.

Motionerna

I *motion Kr203* föreslår Eva Flyborg (fp) att regeringen ska låta utreda förutsättningarna för att en av Sveriges Televisions kanaler placeras i Göteborg. Det skulle skapa större mångfald bl.a. i nyhetsrapporteringen som nu domineras av ett ensidigt utbud och urval gjort i Stockholm.

¹ Proposition 2005/06:112 Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007–2012, bet. 2005/06:28, rskr. 2005/06:323 och 324.

² Proposition 2006/07:1 utg.omr. 17, bet. 2006/07:KrU1, rskr. 2006/07:37–40.

I *motion Kr229* av Johan Linander (c) sägs att SVT är landets viktigaste informationsspridare. Företaget styrs från Stockholm och har ett huvudstads-perspektiv som ger en snedvriden bild av Sverige. Den regionala Stockholmsdebatten får ett utrymme som om den vore av riksintresse, medan Västra Götaland, Region Skåne och övriga landet i princip aldrig uppmärksammas förutom i korta sändningar. Som ett led i den pågående regionaliseringsdebatten i landet föreslår motionären att en av SVT:s kanaler ska var regional.

Utskottets ställningstagande

Det beslut som riksdagen fattade våren 2006 med anledning av den dåvarande regeringens public service-proposition innebär bl.a. att SVT ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Vidare ska den lokala och regionala organisationen ges tillräckliga resurser för att effektivt kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Organisationen ska utformas med syfte att möjliggöra hög närvaro av personer ute i landet med kunskap om och förankring i de olika regionerna. Den andel av allmänproduktionen i SVT:s sändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 %.

Den nuvarande regeringen har därefter i december 2006 utfärdat anslagsvillkor rörande SVT:s organisation med detta innehåll för 2007.

Utskottet konstaterar att det ankommer på SVT att avgöra hur företaget ska leva upp till det av regeringen beslutade anslagsvillkoret. Utskottet är inte berett att förorda någon ändring av villkoret som innebär preciseringar av de slag som framförs i här aktuella motioner. Motionerna Kr203 (fp) och Kr229 (c) avstyrks.

1.2 Ljudsignal före program med våldsinslag i Sveriges Television

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om att SVT med en ljudsignal ska varna för program som innehåller våldsinslag. Det ankommer på SVT att avgöra hur bestämmelserna i radio- och TV-lagen och sändningstillståndet ska tolkas och att därefter besluta hur varningar ska utformas.

Motionen

Inger Davidson (kd) påminner i *motion Kr243* om den bestämmelse i radio- och TV-lagen som säger att det ”i ljud” ska förvarnas för program som innehåller våld, så att föräldrar därmed kan styra sina barns tv-tittande. SVT har valt att framföra varningen muntligen vid påannonseringen

av programmen. Motionärens yrkande syftar till att SVT i stället ska låta en ljudsignal föregå program med våldsinslag. En ljudsignal skulle vara effektivare än en muntlig varning, menar hon (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Av 6 kap. 2 § radio- och TV-lagen (1996:844) framgår att program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder som sänds i televisionen ska antingen föregås av en varning i ljud eller innehålla en varning som anges löpande i bild under hela sändningstiden. Sådana program får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmen, om det inte av särskilda skäl ändå är försvarligt.

Enligt de villkor som är knutna till SVT:s sändningstillstånd för tiden den 1 januari 2007–31 december 2009 ska företaget ta hänsyn till mediets särskilda genomslagskraft, när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen.

Utskottet påminner om att det under tillståndspanoroden ankommer på programbolaget att självt avgöra hur bestämmelserna ska tolkas och att därefter besluta hur varningarna för våldsinslag i programmen ska utformas. Utskottet avstyrker därmed motion Kr243 (kd) yrkande 2.

1.3 Täckningen för Sveriges Radios sändningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet erinrar om att det ankommer på Sveriges Radio att tillsammans med Teracom besluta vilken omfattning sändarnätet ska ha och bedöma om det är ekonomiskt rimligt att bygga ut det ytterligare, varför en motion avstyrks.

Motionen

Av motion Kr257 av Liselott Hagberg (fp) framgår att vissa delar av Södermanlands län ligger i s.k. radiokugga. På dessa platser är det omöjligt för invånarna att lyssna på radio, trots att de har adekvat mottagarutrustning. Yrkandet syftar till att hela länet ska få möjlighet att ta emot Sveriges Radios sändningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har från SR inhämtat att det finns vissa geografiskt betingade problem för mobil mottagning i Södermanland. Enligt programbolaget kan den högeffektsändare som finns där inte placeras mer centralt än vad som nu är fallet. Nordöstra delen av Södermanland är föremål för en särskild studie under 2007 för att Teracom, som ansvarar för sändarnätet, och SR ska få underlag för att eventuellt ändra täckningen.

SR ska enligt de villkor som är knutna till företagets sändningstillstånd sända fyra rikstäckande ljudradioprogram, varav ett ska ha regionalt uppdelat innehåll. För landet som helhet ska 99,8 % av den bofasta befolkningen kunna ta emot sändningarna. Utskottet konstaterar att vissa områden ofrånkomligen ligger i radioskugga. Med utgångspunkt i det fastställda täckningskravet ankommer det på SR att tillsammans med Teracom besluta vilken omfattning sändarnätet ska ha och bedöma om det är ekonomiskt rimligt att bygga ut det ytterligare.

Med det anförda avstyrker utskottet motion Kr257 (fp).

1.4 Sveriges Televisions regionala sändningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett förslag som gäller bristande möjligheter att se SVT:s regionala sändningar. Efterhand som digitaliseringen av marknätet fullföljs kommer alltfler tittare att få tillgång till dubbla regionala sändningar från SVT.

Motionen

I *motion Kr217* påpekar motionärerna Lars Lilja och Karl Gustav Abramson (s) att tv-publiken på flera håll i landet inte kan se de regionala nyhetssändningarna. Exempelvis gäller detta för boende i sydvästra delen av Västerbotten som inte kan se Västerbottensnytt. Motionärerna föreslår att riksdagen ska göra ett tillkännagivande för regeringen som syftar till att dessa brister ska åtgärdas när det analoga tv-nätet släcks och byts ut mot ett digitalt sändningsnät (yrkande 1).

Utskottets ställningstagande

SVT ska sända television till hela landet, vilket innebär att minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen ska kunna ta emot sändningar i marknät. Teracom, som ansvarar för sändarnätet, och SVT arbetar tillsammans för att uppnå bästa möjliga mottagningsförhållanden. Efterhand som sändningarna i marknätet digitaliseras kommer alltfler tittare att få tillgång till dubbla regionala sändningar från SVT. Utskottet har från SVT inhämtat att de specifika problem som motionärerna tar upp och som gäller sydvästra delen av Västerbotten kommer att vara avhjälpta när det digitala sändarnätet är utbyggt och tas i bruk i september 2007.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att förslaget i motionen är tillgodosett. Motion Kr217 (s) yrkande 1 avstyrks därmed.

1.5 Anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkanden om public service-företagens anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter.

Jämför reservation (v).

Motionen

I *motion A270* av Lars Ohly m.fl. (v) framhåller motionärerna att det i offentliga sammanhang ofta hävdas att mångfalden av språk som talas i Sverige ska ses som en tillgång och inte som ett problem. I praktiken ser det annorlunda ut. Exempelvis har SR lagt ned de turkiska och spanska redaktionerna med motiveringen att den spansk- och turkisktalande befolkningen nu bör anses väl integrerad i samhället. Motionärerna begär att regeringen i den kommande översynen av public service-verksamheten inför nästa sändningstillståndperiod ska understryka skillnaden mellan integration och assimilation liksom att mångspråkigheten är ett grundläggande värde i samhället (yrkande 41).

I samma motion föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande som innebär att public service-företagen i sin anställnings- och programpolicy ska verka för att vara en spegelbild av befolkningen. Detta bör riksdagen som sin mening tillkänna för regeringen (yrkande 43).

Bakgrund

De tre programföretagen ska enligt sina sändningstillstånd för 2007–2009 beakta språkliga och etniska minoriteters intressen. Detta ska vara ett prioriterat område. Tillgängligheten ska förbättras. Minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib ska inta en särställning. Programföretagen ska ha en dialog med de berörda grupperna. I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

Sveriges Radio antog 2004 en mångfaldspolicy som syftar till att företaget ska vara ett föredöme när det gäller etnisk mångfald i programproduktionen. Vidare ska mångfaldsaspekterna beaktas vid rekrytering av både visstids- och tillsvidareanställda och vid rekrytering till projekt och arbetsgrupper.

Enligt den policy för etnisk och kulturell mångfald som SVT utarbetade 2006 ska företagets utbud och tjänster spegla att Sverige är ett land med människor med olika etnisk tillhörighet, trosuppfattning och kulturell bakgrund. Detta ska också återspeglas i SVT:s personalsammansättning. Inom SVT får ingen diskrimineras på grund av etnisk tillhörighet, trosuppfattning eller kulturell bakgrund.

UR:s mångfaldspolicy innebär bl.a. att företaget har som mål att ett mångfaldsperspektiv ska vara en naturlig och integrerad del i verksamhet och ska genomsyra all verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av det föregående innehåller nu gällande sändningstillstånd för SR, SVT och UR villkor som rör programverksamheten för språkliga och etniska minoriteter. Regeringen har aviserat att den avser att ta fram ett brett beredningsunderlag inför den tillståndspanning som börjar 2010. Det är enligt utskottets uppfattning naturligt att regeringen i ett sådant sammanhang även överväger frågor av övergripande karaktär som rör värdegrunden i samhället och hur den bör avspeglas i villkoren för programbolagens sändningstillstånd. Något särskilt uttalande av riksdagen med anledning av yrkande 41 i motion A270 (v) torde inte vara motiverat.

Som redovisats ovan har de tre programföretagen antagit policydokument för etnisk och kulturell mångfald. Dokumenten avser både program- och utställningspolicy. Utskottet finner därför att förslaget i yrkande 43 redan är tillgodosett.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion A270 (v) yrkandena 41 och 43.

1.6 Nordiskt utbyte av tv-utbudet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om utbyte av tv-sändningar mellan de nordiska ländernas public service-bolag. De nordiska medlemsländerna har nyligen genom en rekommendation uppmanats av Nordiska rådet att säkerställa att de nordiska public service-kanalerna ingår i respektive lands programutbud när digital-tv införs. I sammanhanget erinrar utskottet om de hinder av upphovsrättslig – och därmed även av ekonomisk – natur som kan försvåra förverkligandet av rekommendationen.

Motionen

I *motion Kr270* av föreslår Jacob Johnson (v) att Sverige ska verka för att ett utbyte av tv-sändningar mellan de nordiska ländernas public service-bolag kommer till stånd. Regeringen bör inom ramen för det nordiska samarbetet och i avtal med SVT verka för ett utbyte av programutbudet mellan de nordiska ländernas public service-företag.

Utskottets ställningstagande

I den mån motionärens förslag syftar till programutbyte mellan de nordiska länderna gäller följande. Ett livligt utbyte av tv-program pågår sedan länge mellan de nordiska ländernas public service-bolag. Nordvisionen är beteckningen för det nordiska tv-samarbete som ägt rum sedan slutet av 1950-talet. Public service-bolagen i Danmark, Norge, Island, Sverige och Finland är medlemmar i organisationen. Samarbetet går bl.a. ut på programutbyte och arbete med samproduktioner mellan länderna. I SVT:s sändningar har det nordiska programutbudet ökat på senare år och uppgick 2005 till 420 timmar. Motsvarande siffra var 396 timmar för 2004 och 325 timmar för 2001.³

I den mån motionärens förslag syftar till att alla nordiska tv-kanaler ska sändas till de nordiska länderna kan följande nämnas. I november 2006 antog Nordiska rådet en rekommendation i vilken medlemsländerna uppmanas att säkerställa att de nordiska public service-kanalerna ingår i programutbudet när digital-tv införs. Länderna ska också arbeta för en harmonisering av tekniska standarder för digital-tv.⁴ Därmed ankommer det nu på de nordiska regeringarna att genom Nordiska ministerrådet lämna en återrapport senare i år till Nordiska rådet.

I likhet med vad statsrådet Lena Adelsohn Liljeroth nyligen anförde i ett frågesvar i riksdagen vill utskottet erinra om att det finns hinder av upphovsrättslig och därmed också av ekonomisk natur som försvårar möjligheterna att fritt sprida grannlands-tv.⁵ Detta förhållande liksom efterfrågan hos ländernas befolkningar torde vara avgörande faktorer för om ett sådant projekt ska ha möjlighet att realiseras.

Enligt utskottets uppfattning bör inte Nordiska ministerrådets ställningstagande till den av Nordiska rådet antagna rekommendationen föregripas. Motionen bör således inte föranleda något initiativ från riksdagens sida. Motion Kr270 (v) avstyrks.

2 Filmfrågor

2.1 Resurser till Filmarkivet i Grängesberg

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två motioner som rör den framtida medelstillelningen till Filmarkivet i Grängesberg. Frågan får prövas i det ordinarie budgetarbetet.

³ SVT:s public service-redovisning 2005, tabell 13 b.

⁴ Nabolands-TV etter digitaliseringen, Rekommendation nr 24/2006.

⁵ Svar på skriftlig fråga 2006/07:278 av Hans Wallmark (m) den 13 december 2006.

Motionerna

I *motion Kr201* av Birgitta Sellén och Kenneth Johansson (c) föreslår motionärerna att arbetet med att utveckla arkiveringen av film vid Filmarkivet i Grängesberg ska intensifieras. Anslaget till arkivet har varit oförändrat sedan det inrättades, och arkivet har inte byggts ut enligt de intentioner som angavs inledningsvis.

Även i *motion Kr329* av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (s) anser motionärerna att det är angeläget att satsningen på arkivet fortsätter för att rädda den kulturhistoriskt värdefulla filmen undan förstörelse och för att göra den tillgänglig för forskning och för allmänhet. Utvecklingsarbetet vid arkivet, där filmer lagras digitalt i en databas för att bli tillgängliga on-line för forskning, bör ges hög prioritet. Detta arbete bör också ta sikte på att filmerna ska bli tillgängliga för allmänheten on-line, menar motionärerna.

Bakgrund

Filminstitutet är huvudman för Filmarkivet i Grängesberg, som etablerades 2002. Filmarkivet har till uppgift att bevara icke-fiktiv film som upptagits på filmbas utan att vara avsedd för biografvisning. Det gäller hembygdsfilmer, folkrörelse- och föreningsfilmer, beställningsfilmer om industrier och företag, undervisningsfilmer m.m. Antalet inkomna samlingar till filmarkivet minskade från 779 under 2004 till 219 under 2005. Minskningen är en följd av att arkivet i enlighet med regeringens riktlinjer den 1 januari 2005 upphörde att samla in filmer som skildrar privata angelägenheter. Filminstitutet har i samarbete med forskare utvecklat en prioriteringsordning för arkivet som är i bruk fr.o.m. 2006.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets uppfattning är det av stort kulturhistoriskt intresse att Filmarkivet i Grängesberg bevarar, vårdar och tillgängliggör hembygdsfilmer, industrifilmer, föreningsfilmer etc. Verksamheten finansieras över statsbudgeten över anslag 28:35 *Filmstöd* med minst 5 miljoner kronor för 2007. Filmarkivet har även tilldelats medel från den särskilda tvååriga statliga satsningen på sysselsättningsåtgärder inom kultursektorn under 2006 och 2007, det s.k. Accessprojektet. Därigenom har verksamheten kunnat utökas i viss mån.

Frågan om den framtida resurstilldelningen till Filmarkivet ska utökas bör enligt utskottets uppfattning prövas inom ramen för det ordinarie budgetarbetet. Utskottet är inte berett att föreslå att riksdagen ska göra ett tillkännagivande i denna fråga. Motionerna Kr201 (c) och Kr329 (s) avstyrks.

2.2 Textning av film och teater

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande som syftar till ökad textning av film, dvd och teater. Utskottet erinrar om att ett av de kulturpolitiska målen, det s.k. delaktighetsmålet, syftar till att alla – även funktionshindrade – ska bli delaktiga i landets kulturliv. Utskottet pekar också på de statliga stödformer som avser funktionshindrades deltagande i kulturlivet.

Motionen

Motionärerna Anita Brodén och Karin Granbom (fp) föreslår i *motion Kr301* att kulturlivet ska bli tillgängligare för hörselskadade genom samhällets stöd till mer textning av biofilmer, dvd-filmer och teater (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har uppfattat att förslaget i motionen syftar till att filmer, dvd och teaterföreställningar med svenskt tal ska textas. I likhet med motionärerna anser utskottet att det är angeläget att hörselskadade – liksom personer med annan funktionsnedsättning – ges tillfälle att ta del av kulturutbudet i största möjliga utsträckning. Ett av de nationella kulturpolitiska målen, det s.k. jämlikhets- och delaktighetsmålet, har också detta syfte och gäller för alla invånare i landet, således även för funktionshindrade. Därigenom har kulturinstitutionerna ett ansvar för att göra det möjligt för funktionshindrade att bli delaktiga i kulturlivet.

Utskottet vill framhålla att Filminstitutet handhar en särskild stödordning för textning av film, video och dvd, medan Kulturrådet fördelar bidrag som visserligen inte är specialdestinerade för hörselskadade men som avser olika insatser för att funktionshindrade ska kunna delta i kulturlivet. Stödet avser även textning på de nationella minoritetsspråken i den mån sådant stöd efterfrågas.

Då det gäller textning av teaterföreställningar har utskottet inhämtat att Kulturrådet 2004 beviljade bidrag till Stockholms stadsteater för att ta fram en textapparat som ökar tillgängligheten till teater för personer med hörselnedsättning. Kulturrådet har informerat andra teatrar om detta samt försökt sprida idén till länsteatrarna.

I den mån motionen syftar till att större resurser ska riktas till textning får detta i första hand bli en fråga för de bidragsgivande institutionerna att prioritera vid bidragsfördelningen.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr301 (fp) yrkande 2.

3 Censurfrågor

3.1 Översyn av censurlagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkanden om dels en utredning av filmcensuren, dels ändrade regler för s.k. barnvagnsbio. Utskottet konstaterar att det i och för sig kan finnas omständigheter som talar för att en översyn av censuren och Biografbyråns roll är motiverad. Utskottet anser emellertid att det bör ankomma på regeringen att noga följa frågan och överväga om ändringar i lagstiftningen bör göras. Utskottet intar samma hållning när det gäller motionsförslaget att föräldralediga mammor och pappor ska kunna ta med sina spädbarn på barnförbudna filmer och filmer med elvaårsgräns.

Jämför särskilt yttrande (s, v).

Motionen

I *motion Kr214* av Magdalena Andersson (m) uppmärksammar motionären att babybio i vissa fall kan vara olaglig. Granskningslagen bör därför ses över så att föräldralediga mammor och pappor kan ta med bebisar i vagn även på barnförbudna filmer och filmer med elvaårsgräns (yrkande 1).

Yrkande 2 i samma motion, *motion Kr214*, syftar till att filmcensuren och därmed också Statens biografbyrås roll ska utredas. Både samhället och filmcensuren har förändrats sedan 1911, då filmcensuren infördes, menar motionären. Numera inriktas Biografbyråns verksamhet i huvudsak på att bedöma åldersgränser för filmer. Enligt motionären förekommer knappast klipp eller förbud för offentlig visning längre (yrkande 2).

Gällande rätt m.m.

I enlighet med lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram granskar Statens biografbyrå filmer och videogram som är avsedda att visas vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning. På begäran förhandsgranskas även filmer och videogram för enskilt bruk. Biografbyrån fastställer åldersgränser för de filmer som granskas. Vidare kan byrån besluta om klipp i filmer samt om visningsförbud.

Biografbyrån utövar tillsyn över videogrammarknaden och efterlevnaden av bestämmelserna i brottsbalken om olaga våldsskildring och otillåten utlämning av teknisk upptagning när det gäller rörliga bilder. Biografbyrån ska enligt brottsbalken yttra sig till Justitiekanslern (JK) i åtalsärenden som rör olaga våldsskildring samt ge medgivande till åtal som rör otillåten utlämning av teknisk upptagning.

Våldsskildringsrådet, numera Medierådet, föreslog i betänkandet En gräns för filmcensuren (SOU 1993:39) att vuxencensuren skulle slopas och att ytterligare en åldersgräns på 18 år skulle införas för filmer som ska visas offentligt. Betänkandet remissbehandlades med ett blandat utfall. Den socialdemokratiska regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2005 sin syn på rådets förslag. Enligt regeringens bedömning fyllde lagstiftningen om filmcensur alltså en viktig funktion, både som en markering från samhällets sida när det gäller vad som är acceptabelt att visa offentligt och som en motvikt mot utvecklingen av våldsinslagen i medierna. Regeringen hade därför inte för avsikt att vidta någon åtgärd med anledning av Våldsskildringsrådets förslag.⁶

I budgetpropositionen för 2007 framhöll den nya borgerliga regeringen att såväl det arbete som Statens biografbyrå utför genom att granska och godkänna filmer och videogram som ska visas offentligt, som Medierådets arbete med att sprida information och kunskap om riskerna för skadlig mediepåverkan på barn och ungdomar, är väsentliga för att uppnå målet om att motverka skadliga inslag i massmedierna.⁷

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att medielandskapet på relativt kort tid har genomgått stora förändringar. Spelfilmer distribueras numera inte längre enbart för biografvisning utan även via tv, betal-tv, hyr- eller köpvideo/dvd och Internet. Filmpublikens tittarvanor har ändrats successivt i takt med de nya distributionsformerna. Enligt statistik från Nordiskt informationscenter för medie- och kommunikationsforskning, Nordicom, vid Göteborgs universitet går 1 % av Sveriges befolkning på bio en genomsnittlig dag, medan närmare 25 % av befolkningen ser långfilm på tv eller video/dvd.⁸ Enligt uppgift från Medierådet är film på biograf inte längre av central betydelse för barn och unga, eftersom de ägnar betydligt mer tid åt film via andra medier.

I Danmark, Norge och Finland har vuxencensuren avskaffats. I Danmark och Norge finns numera Medierådet respektive Medietilsynet, vilka bl.a. har i uppdrag att ange åldersgränser för filmer (i båda länderna 7, 11 och 15 år) och att ge råd och information till allmänheten t.ex. då det gäller nya medier. I Finland förhandsgranskar Statens filmgranskningsbyrå numera enbart film som ska visas offentligt för minderåriga. Från 2007 har Finland fem åldersgränser, nämligen 7, 11, 13, 15 och 18 år.

Omständigheter som dessa talar för att en översyn borde göras av filmcensuren även i Sverige. Förändringarna i medielandskapet och i filmpublikens medie- och tittarvanor innebär att censuren endast berör en mindre del av de filmer som allmänheten tittar på. Effekten av Biografbyråns verksamhet skulle därmed kunna ifrågasättas. Även det förhållandet att det nu

⁶ Proposition 2004/05:1 utg.omr. 17 s. 104.

⁷ Proposition 2006/07:1 utgiftsområde 17 s. 103.

⁸ Nordicom-Sveriges Mediebarometer 2005 s. 64.

gått närmare 15 år sedan Våldsskildringsrådet lade fram sin utredning om filmcensuren skulle kunna tala för att tiden är mogen för en ny översyn av det slag som motionären har föreslagit. Utskottet har emellertid stannat för att det bör få ankomma på regeringen att noga följa denna fråga och överväga om ändringar bör göras i lagstiftningen. Det arbete av informativ och opinionsbildande karaktär som bedrivs inom Medierådet bör beaktas i det sammanhanget.

Av intresse i detta sammanhang är också att regeringen har utfärdat direktiv för en kommitté som ska se över den statliga förvaltningens uppgifter och organisation (dir. 2006:123). Översynen, som ska omfatta alla statliga förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen, syftar till att effektivisera statlig förvaltning och verksamhet. Kommittén ska bl.a. pröva vilka myndigheter, eller delar av myndigheters verksamhet, som bör avvecklas eller vilkas roll som bör förtydligas och avgränsas, särskilt när det gäller opinionsbildande eller konkurrensutsatt verksamhet och vilka myndigheter, eller delar av myndigheters verksamhet, som bör slås samman eftersom verksamheterna är närliggande.

Utskottet utgår från att Biografbyråns verksamhet – liksom Medierådets – kommer att ingå i kommitténs översyn.

Utskottet förutsätter att regeringen utan ett särskilt uttalande från riksdagens sida beaktar vad utskottet här har anfört. Motionärens förslag bör därför inte föranleda någon åtgärd.

Yrkande 1 i den nu aktuella motionen syftar till att granskningslagens bestämmelser om åldersgränser och vuxenmedverkan ska ändras så att föräldrar ska kunna ta med sina spädbarn på alla filmer. Utskottet konstaterar att lagbestämmelserna innebär att vuxna med barn som ännu inte fyllt sju år kan se barn tillåtna filmer samt filmer med sjuårsgräns. Utbudet av filmer som kan visas i enlighet med gällande regler torde vara relativt omfattande trots den inskränkning som följer av åldersgränserna. Utskottet anser emellertid att även dessa bestämmelser – såsom en del av filmcensuren – noga bör följas av regeringen. Någon åtgärd från riksdagens sida synes inte för närvarande vara motiverad.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr214 (m) yrkandena 1 och 2.

3.2 Åldersgränser för inköp av datorspel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion som syftar till att det i lag ska slås fast att datorspel ska vara försedda med åldersmärkning. Utskottet påminner om att det finns en europeisk märkning, PEGI-märkningen, som tillkommit på branschens eget initiativ. Av återförsäljarna i Sverige har över 90 % förbundit sig att informera konsumenterna om åldersmärkningen och inte sälja spel till barn som är yngre än den rekommenderade åldersgränsen.

Motionen

Förslaget i *motion Kr322* av Birgitta Eriksson m.fl. (s) syftar till att det i lag ska fastställas att datorspel som säljs ska vara försedda med åldersgränser. Det skulle enligt motionärerna förhindra att barn inhandlar spel som är olämpliga för deras ålder. Det skulle också fungera som en tydligare vägledning för föräldrar och andra vuxna som köper datorspel till barn.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets uppfattning är det mycket angeläget att barn skyddas mot skadligt medieinnehåll. Detta är också den nuvarande – liksom den tidigare – regeringens inställning. Olika åtgärder har vidtagits för att öka kunskapen om datorspel. Medierådet är en kommitté inom Regeringskansliet som arbetar med frågor om mediepåverkan och barns och ungas mediesituation, med syfte att minska riskerna för skadlig påverkan.

En av rådets uppgifter är att följa marknadsutvecklingen och den tekniska utvecklingen. En annan är att ha nära kontakt med mediebranschen och att stödja den till självsanering och självreglering. Detta uppdrag har sin grund i EU-rekommendationen om skydd av barn och mänsklig värdighet (98/560/EG).

Då det gäller datorspel är det givetvis viktigt att föräldrar och andra vuxna liksom datorspelsbranschen har ett ansvar för vad barnen ser. Ett europeiskt system för att åldersmärka datorspel, PEGI-märkningen, är ett branschinitiativ och innebär att kunderna får viss konsumentinformation och åldersrekommendationer.⁹ Enligt Medierådets hemsida märks så gott som samtliga dator- och tv-spel med PEGI. Vidare kan nämnas att över 90 % av återförsäljarna i Sverige har förbundit sig att informera konsumenterna om åldersmärkningen samt att följa PEGI-märkningen och inte sälja spel till barn som är yngre än den rekommenderade åldersgränsen. Av de 16 länder där PEGI-systemet är i bruk är Sverige hittills det enda land som genomdrivit en sådan policy.

⁹ PEGI står för Pan European Game Information och har funnits sedan 2003.

Utskottet vill också påminna om att lagstiftningen, främst brottsbalken, innehåller bestämmelser som förbjuder spridning av spel med våldsinslag. Det är t.ex. straffbart att sprida bilder som närgånget eller utdraget skildrar grovt våld eller som skildrar sexuellt våld eller tvång. Det är också straffbart att yrkesmässigt eller i förvärvssyfte ge barn tillgång till ingående och verklighetstroga skildringar av våld eller hot.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte är motiverat att lagreglera åldersmärkning av datorspel. Motion Kr322 (s) avstyrks därmed.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter, punkt 5 (v)

av Siv Holma (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om anställnings- och programpolicy för språkliga och etniska minoriteter. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:A270 yrkandena 41 och 43.

Ställningstagande

Ofta hävdar man i vårt land att mångfalden av språk som talas i Sverige ska ses som en tillgång och inte som ett problem. I praktiken ser det annorlunda ut. Som exempel kan nämnas att Sveriges Radio lagt ned den turkiska och den spanska redaktionen med motiveringen att den spanska och turkisktalande befolkningen nu bör anses vara väl integrerad i samhället. Jag anser i likhet med motionärerna bakom motion A270 (v) att regeringen i den kommande översynen av public service-företagens sändningstillstånd ska understryka skillnaden mellan integration och assimilation och betona att mångspråkigheten är ett grundläggande värde i samhället.

Jag anser också att public service-företagen ska åläggas att i sin anställnings- och programpolicy vara en spegelbild av befolkningen.

Med hänvisning till det anförda bör riksdagen bifalla motion A270 (v) yrkandena 41 och 43.

Särskilt yttrande

Översyn av censurlagstiftningen, punkt 9 (s, v)

Siv Holma (v), Margareta Israelsson (s), Lars Wegendal (s), Nikos Papadopoulos (s), Anne Ludvigsson (s), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s) och Göran Persson i Simrishamn (s) anför:

Riksdagen har antagit mål för mediepolitiken som bl.a. går ut på att skadliga inslag i massmedierna ska motverkas. Ett led i arbetet för att uppnå målet utgörs av Biografbyråns förhandsgranskning av film som ska visas offentligt. Även Medierådet har en central uppgift för att målet ska uppnås.

Vi vill i detta sammanhang påminna om att den tidigare socialdemokratiska regeringen och Vänsterpartiet har framhållit att lagstiftningen kring filmcensur alltså fyller en viktig funktion, både som en markering från samhällets sida när det gäller vad som är acceptabelt att visa offentligt och som en motvikt mot utvecklingen av våldsinslagen i medierna. Även den nuvarande regeringen har ställt sig positiv till den rådande ordningen och har uttalat att det arbete som utförs av Biografbyrån och Medierådet är väsentligt för att uppnå målet att motverka skadliga inslag i massmedierna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Kr201 av Birgitta Sellén och Kenneth Johansson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att intensifiera arbetet med att utveckla arkiveringen av film vid Filmarkivet i Grängesberg.

2006/07:Kr203 av Eva Flyborg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att flytta SVT till Göteborg.

2006/07:Kr214 av Magdalena Andersson (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om s.k. babybio.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om Statens biografbyrå.

2006/07:Kr217 av Lars Lilja och Karl Gustav Abramsson (båda s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bättre tv-kommunikationer.

2006/07:Kr229 av Johan Linander (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionalisering av en av SVT:s två kanaler.

2006/07:Kr243 av Inger Davidson (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ljudsignal för tv-program med våldsinslag.

2006/07:Kr257 av Liselott Hagberg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hela Södermanlands län ska ges möjlighet att ta emot radiosändningar.

2006/07:Kr270 av Jacob Johnson (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör verka för att ett utbyte av tv-sändningar mellan de nordiska ländernas statliga public service-bolag snarast kommer till stånd.

2006/07:Kr301 av Anita Brodén och Karin Granbom (båda fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samhället bör stödja de hörselskadade till ett tillgängligare kulturliv med mer textning av film på bio, dvd-filmer och teater.

2006/07:Kr322 av Birgitta Eriksson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lagstadgad åldergräns för inköp av vissa datorspel.

2006/07:Kr329 av Carin Runeson och Kurt Kvarnström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Filmarkivet i Grängesberg.

2006/07:A270 av Lars Ohly m.fl. (v):

41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen i kommande översyn i samband med förnyelse av sändningstillståndet bör understryka skillnaden mellan integration och assimilation liksom mångspråkigheten som ett grundläggande värde i samhället.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att public service i anställnings- och programpolicy bör verka för att vara en spegelbild av befolkningen.